

Rygning

Spørgsmålsformulering: ”Rygere bør rykke ned i køen, når der skal foretages hjerteoperationer”

Indledning: Generelt om debatten i forhold til spørgsmålsformuleringen

Spørgsmålsformuleringen forbinder menneskers livsstil (rygning) med ventelister på sygehusene – specifikt til hjerteoperationer. Der ligger ikke umiddelbart i spørgsmålet en begrundelse for, at rygeren skulle bag i køen. Det kunne være ud fra tanken om, at lidelserne er selvforskyldte, så de ”uskyldige” skal til før. Det kan også være en mere praktisk-helbredsmæssig prioritering, idet rygerens udsigt til helbredelse er dårligere, hvorfor det vil være fornuftigt i et samfundsmæssigt perspektiv – og måske også for rygeren selv – at prioritere ikke-rygere til operationerne. Det er en velkendt norm i sundhedsvæsenet, at den enkeltes behov vurderes konkret, og at livsstilsfaktorer indgår i vurderingen af den optimale behandling, men ikke i sig selv i prioriteringen af patienter til behandling. Da en sundhedsfaglig vurdering må antages at ligge udenfor, hvad respondenterne i en undersøgelse som den aktuelle kan forvente at skulle tage stilling til, forekommer det rimeligt at antage, at hovedvægten i respondenternes overvejelser vil knytte sig til spørgsmålet om, hvorvidt det skal have betydning for adgangen til behandling, at en lidelse i en eller anden udstrækning kan siges at være selvforskyldt. I det følgende antages på denne baggrund (og i overensstemmelse med de udvælgelseskriterier, der er anvendt), at skillelinjen mellem ”ja” og ”nej” til spørgsmålet defineres af, om livsstil (rygning) i sig selv skal have indflydelse på prioriteringen i forhold til behandling (hjerteoperationer).

Dækningen i analyseperioden

Behandlingen af emnet har været stort set fraværende i analyseperioden. Der er udvalgt 4 forsideartikler, som dog ikke rigtig rammer problemstillingen.

I januar 1999 er der i Ekstra Bladet et par skarpe læserreaktioner på, at viceborgmester i Frederiksborg Amt, Conny Dideriksen på TV har foreslået at sende rygere bagerst i operationskøen, fordi sygdommen er selvforskyldt.

I august 1999 kommer det frem, at Århus Kommunehospital kræver af rygende patienter, at de skal stoppe med at ryge for at få en ”stabiliserende rygoperation.” Dette medfører en del reaktioner, idet nogle tolker det som en diskrimination af rygere. Det viser sig dog, at grunden er, at rygningen forværrer udsigterne for operationens succes i en sådan grad, at man ud fra en almindelig lægelig vurdering finder, at en anden behandling vil være mere hensigtsmæssig. Venstres sundhedspolitiske ordfører, Jørgen Winther mener, at lægerne er for tilbageholdende med at stille krav til patienterne hvad angår livsstil, men derudover er en læser med et debatindlæg i Jyllands-Posten ene om at holde fanen for den side af debatten, der repræsenterer en tilslutning til spørgsmålets udsagn.

Den omtalte debat foregår inde i aviserne – uden en eneste forsideartikel. Der er i resten af analyseperioden en del artikler om livsstilssygdomme, risici og behandling – herunder ikke mindst behandling af misbrug. Sammenhængen mellem livsstil og prioritering i sundhedsvæsenet er imidlertid fraværende som debattema.

På denne baggrund er der ikke grundlag for at forvente udsving i besvarelsen af undersøgelsesspørgsmålet som følge af bevægelser i mediestrømmen.